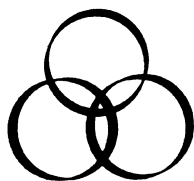

HELIGA TREENIGHETENS DAG

IN DIE SANCTA TRINITATIS

Evangelium Joh 15:1–9. Predikan av Asbjørn Hjørthaug (ELBK)

Vi har feiret jul til minne om at Gud ble menneske. Vi har feiret påske der Jesus døde på korset, betalte alle våre synder, seiret over døden, synden og djevelen og vant oss en evig rettferdighet for Gud. Vi har også feiret pinse til minne om Den hellige Ånd som utrustet apostlene slik at de kunne virkeliggjøre misjonsbefalingen om å gå ut til alle mennesker med evangeliet. Den Hellige Ånd ga dem kraft, visdom og innsikt slik at de kunne skrive ned Guds ord til oss. I dette ordet bor Den Hellige Ånd. Gjennom dette ordet kan han gi oss troen på Jesus Kristus og hans verk for oss og gjennom dette ord kan Ånden få bevare oss til vi når himmelen.

Alle trådene samles i dag på Den Hellige Treenighetssøndagen. Oppsummert handler alt sammen seg om ett eneste tema: Hvordan blir jeg et Guds barn, og hvordan bli bevart som en kristen? Dette understrekes av evangelieteksten som vi leste i dag: *«Ingen kan se Guds Rike hvis han ikke blir født påny... Den som ikke blir født av vann og Ånd, kan ikke komme inn i Guds rike. Det som er født av kjøtt er kjøtt, Det som er født av Ånd er Ånd...»*

Slik underviser Jesus Nikodemus om veien til salighet etter at han hadde stilt Jesus spørsmålet: Hvordan bli et Guds barn? Jesus slår fast her at for å få et menneske over fra mørket til lyset så er hele Treenigheten i aksjon; Gud Fader, Guds Sønn og Gud Den Hellige Ånd. Det er Guds eget verk.

Det som er født av kjøtt er kjøtt. Det betyr: Av en syndig menneskenatur kan det ikke komme annet enn synd. Det er umulig for et menneske å føde seg selv på nytt. Vi er og forblir syndere av naturen. Alt det vi er og alt det vi foretar oss er synd. *"Vi er døde i våre synder og overtredelser"*. Skal vi bli et Guds barn må vi fødes, skapes på nytt av Ånden og ved vann og Ånd, sier Jesus. I dåpen lyder Guds Ord blandet med vann: Til Faderens og Sønnen og Den Hellige Ånds navn. Her virker Den Hellige Ånd gjennom Guds ord og omskaper barnet til et Guds barn. Grunnlaget for dette er at Gud ble menneske, Jesu død på korset, oppstandelsen og at den Hellige Ånd gir oss troen.

Prekenteeksten handler om hvordan et Guds barn bevares i denne verden. Her har vi beretningen om Jesus som det sanne vintreet.

JEG ER

«Jeg er det sanne vintre, og min Far er vingårdsmannen.»

Jesus understreker her at han er Gud. «Jeg er» er Guds navn. Dere husker Moses ved tornebusken. *Da sa Moses til Gud: "Men når jeg nå kommer til israelittene og sier til dem at deres fedres Gud har sendt meg, og de så spør etter hans navn, hva skal jeg da svare?" Da sa Gud til Moses: "Jeg er den jeg er. Slike skal du svare israelittene: Jeg Er har sendt meg til dere." 2MO 3,13 ff.* Jesus er sann Gud. Det er viktig i dag å holde fram at Jesus er sann Gud. Den som forneker Jesu guddom, forneker at Gud er Treenig. I teksten omtaler Jesus sin far som Faderen, den første personen i guddommen. *«Jeg er det sanne vintre, og min Far er vingårdsmannen.»*

«Jeg er vintreet, dere er grenene»

Grenene er de kristne. Det er Guds kirke på jord. Det er alle de som tror på og bekjenner seg til Kristus og alt det han har sagt oss i sitt Ord. I dette treet ble vi innpodet gjennom dåpen av Gud selv. Vi er ikke av naturen en del av dette treet. Den Hellige Ånd fødte oss på ny og satte oss inn i dette treet. Det som er født av Ånd er Ånd. Rett nok har vi fortsatt det gamle menneske i oss som stadig volder oss uro og bekymringer. Derfor har vingårdsmannen en stadig kamp gående for å holde liv i oss. Gjennom nådemidlene knytter han oss til seg og åpner for livssaften i treet Jesus Kristus. Det er dette liknelsen omtaler. Gud Fader, Guds Sønn og Gud Den Hellige Ånd er alle aktive i denne kirken for å gi oss troen og opprettholde troen og føre oss trygt hjem til himmelen.

1) GUD FADEREN OG DEN KRISTNE MENIGHET

Faderen kalles vingårdsmannen. Hans arbeid består i å ta bort ufruktbare grener og rense levende grener slik at de bærer mere frukt. Dette kan være en smertelig prosess. Vi må være forberedt på

Faderens tukt. Jesus sa om disiplene at de skulle få møte lidelse, forfølgelse og martyrdød fordi de bekjente Jesu navn. Dette skal de se på som vingårdsmannens arbeid. Det kan være nød, ulykker, strid i en forsamling som Gud tillater. Det er ikke tegn på at Gud straffer og fordømmer og er sint. Nei det kan være et uttrykk for Guds nåde og omsorg og kjærlighet. Han kan tillate at djevelen og verden angriper oss, men vi skal vite at dette inngår i vingårdsmannens vedlikeholdsprogram for å bevare oss og styrke oss. *«For den Herren elsker, viser han til rette, og han straffer hver sønn han tar seg av.» Hebr 12,6* Det inngår også i denne tukt at han skal bevare oss fra den falske lære. Alt skal prøves på Ordet. Binde- og løsenøkkelen er gitt til forsamlingen. Det Guds ord sier er synd skal fastholdes som synd. Ved loven renses grenene og de får kraft og styrke ved evangeliet slik at de bærer mere frukt. Faderen tillater ikke at falske lærere får overhånd. Derfor er kamp og strid en smertelig, men nødvendig renselsesprosess for at forsamlingen skal bli bevart og bære frukt. Grener som er falske og ufruktbare skjæres vekk. *«Den som ikke blir i meg, blir kastet utenfor som en gren og visner. Og grenene samles sammen og kastes på ilden, og de brenner.»* Gud møter oss også med loven – 10 bud. Her prøver han oss ut i forhold til sin hellige vilje. Syndsbekjennelsen åpner veien til evangeliet.

2. GUD SØNN OG DEN KRISTNE MENIGHETEN

«Dere er alt rene på grunn av det ord jeg har talt til dere.» Hvorfor skal Faderen rens grenene når de alt er rene? Den renhet det her er snakk om er gitt oss helt uten vår medvirkning. Den kommer ikke som en følge av at Faderen tukter oss. Dette er en renhet som bare gis oss gjennom evangeliet. Dette er ikke en renhet som vi selv bidrar til. Den kommer til oss helt uforskyldt og gratis. Men hvordan vet vi at vi er rene? Ved å se på oss selv finner vi alt annet enn renhet og hellighet. men Jesus sier klart at dere er rene på grunn av ordet fra Gud. Å være ren er å være rettferdig. Denne rettferdigheten erklærer Jesus overfor oss gjennom at vi tror på han. I dåpen fikk vi denne renhet gjennom ordet som var forenet med vann. Jesus tilbyr de urene en renhet som allerede finnes. *"Dere er alt rene på grunn av det Ordet jeg har talt til dere."*

Dette kommer klart fram i skriftemålet der du bekjenner dine synder og du erklæres ren og rettferdig i kraft av Jesu død og oppstandelse. Når presten forkynner avløsningen til en fattig synder som ber om å bli avløst: *«Jeg forlater deg alle syndene for Jesu Kristi skyld»*, så ligger det ikke dette i det at nå har presten etter nøye vurdering prøvet din syndsbekjennelse og funnet at du er verdig til denne avløsning akkurat her og nå. Nei, når avløsningsordet lyder skal du være sikker på at du er verdig. Ikke på grunn av hva du selv tenker, gjør og føler, men på hva Kristus i avløsningen sier til deg. Vi er altså ikke rene på grunn av vår anger og bekjennelse eller tro, men bare gjennom Guds ord. *«Han er en utstråling av Guds herlighet og bildet av hans vesen, og han bærer alt ved sitt mektige ord. Da han hadde fullført renselsen for våre synder, satte han seg ved Majestetens høyre hånd i det høye.»* HEB 1,3

3. DEN HELLIGE ÅND OG DEN KRISTNE MENIGHETEN

Ingen kan bli i Kristus og i hans Ord uten gjennom Åndens gjerning. Jesus har sagt: at mine ord er Ånd og liv. Der Gud Ord leses og forkynnes rett, der er den Hellige Ånd. *«Mens Peter fremdeles talte, kom Den Hellige Ånd over alle som hørte Ordet.»* Apgj. 10,44. *«Når dere bærer mye frukt blir min Fader forberlighet, og da er dere mine disipler.»* Gal 5 taler om Åndens frukt.

Ingen kan bære Ånden frukt om en ikke ved Åndens virksomhet gjennom Nådemidlene, har blitt satt i forbindelse med Kristus og blitt innpodet i ham, blitt født på ny. Ånden virker gjennom ordet og nådemidlene. Hans oppgave er å forherlige Kristus. Han skal gjøre Kristus stor for oss. Slik tvinger Ånden fram Åndens frukt. Dette for at Faderen skal herliggjøres. Ved troen kommer kjærligheten til Gud og til nesten. *«Liksom Faderen har elsket meg, har jeg elsket dere. Bli i min kjærlighet.»* Bli i Kristi kjærlighet er å bo i Ordet om Ham. Da får Ånden arbeide med oss. Denne kjærligheten kan vi ikke ha for oss selv. Den skal vi la flyte over til våre medmennesker som Gud har satt oss sammen med i hverdagen, i familien, i forsamlingen, i vennekretsen, på jobb og på skolen. *«Vi elsker fordi han elsket oss først.»* 1Job. 4,19f. En annen frukt er bønne. *"Hvis dere blir i meg og mine ord blir i dere, da be om hva dere vil og dere skal få det."* Bønnehørelse er knyttet sammen med det å være en kristen og bli i ordet. For en rettighet vi har fått. Tenk å få gå inn for Guds ansikt og be om hva vi vill! Så har vi sett hvordan Den Hellige Treenighet satser alle krefter i omsorgen for deg og meg. Måtte Han få bevare oss alle slik at vi kan nå det målet han har satt for oss i himmelen. Amen.